

Berlin im Griff

Praktiske oplysninger som gør det lidt lettere at være turist

- Rejse** 2 flyselskaber har siden 2003 taget kampen op mod SAS, som tidligere havde monopol på ruten København-Berlin. Der er 2 lufthavne i Berlin. AirBerlin (airberlin.com) og SAS flyver til **Tegel** og EasyJet (easyjet.com) til **Schönefeld**. Turen tager 45 minutter fra København. Schönefeld ligger i modsætning til Tegel lidt udenfor byen og forbindelserne med tog kan være dårlige.
Den 3. lufthavn **Tempelhof** lukkede 31.oktober 2008. Den lå i Vestberlin og var hjemsted for de allieredes luftbro til Berlin fra juni 1948 til maj 1949 under den Sovjetiske blokade af Berlin.
- Rejse med bil: Se www.berlin1.dk
- Rejse med tog: Flere daglige afgangene med DSB fra København og Århus via Hamburg.
- Betaling** Brugen af kreditkort bliver mere udbredt i Berlin, men det er stadig ikke nær så almindeligt som i DK. Større forretninger (og mindre forretninger som sælger meget til turister) samt flere og flere restauranter, barer og caféer tager imod kreditkort, men det er ikke en selvfølge.
Heller ikke alle taxaer tager imod kort. Der er kontant-automater ved de fleste banker og på mange steder, hvor der færdes mange mennesker. Spørg om man kan betale med Visa- eller andet kort. Mange steder – særligt på caféer og barer – tager man kun imod kontanter.
- Taxa** Taxaer er alle cremefarvede/gule og lidt billigere end i DK. Man stopper nemt én på gaden. 5-10% i drikkepenge forventes.
- Drikkepenge** Det er almindeligt at give drikkepenge, hvis man får noget serveret. Tjenernes timeløn er lav (ofte 50 kr./time), og de lever af drikkepengene. Er man tilfreds med betjeningen siger man 10-15% af regningens beløb, men man kan også give mindre. Er man utilfreds kan man lade være. Man behøver ikke give drikkepenge, hvis man selv henter og køber drikkevarer i en bar.
- Pas** Skal medbringes. Flyselskabet (og evt. hotellet) skal se det.
- Transport** Den offentlige transport med U-bahn, S-bahn, Tram/Strassenbahn (sporvogne) og bus er meget velfungerende, sikker og hurtig. Vær opmærksom på at afstandene er større end f.eks. i København. "Lige henne om hjørnet" på kortet kan godt være en lang gåtur.
Både U-banenettet og S-banen var delt mens muren stod. S-banen blev drevet af Berliner S-bahn i Østberlin og U-banen af Berliner Verkehrsbetriebe (BVG) i Vestberlin. S-banen er stadig en selvstændig enhed. Efter murens fald genåbnedes mange stationer, som havde stået tilmuret siden 1961 og flere øst-vest linier kunne igen tages i brug.
U-banen kører fra tidlig morgen til sen aften samt nat efter fredag og lørdag. I myldretiden er der kun 2-3 minutter mellem togene, så køreplan behøves ikke. Som turist får man især brug for linierne U1 og U2 som forbinder byen øst-vest. Navnlig **U2** er nyttig, idet den forbinder Bahnhof Zoo med Potsdamer Platz og Alexanderplatz.
S-banen kører i centrum øst-vest (det brede bånd på linie-kortet er

Berlin im Griff

S-linier) og forbinder navnlig Zoologischer Garten "Bahnhof Zoo" (tidl. hovedbanegård i Vestberlin) med det nye gigantiske trafikknudepunkt Hauptbahnhof/Lehrter Stadtbahnhof som stod færdig i maj 2006. Det er Europas største banegård med tog i 3 etager og meget imponerende. Herfra fortsætter linien til Friedrichstrasse, som var grænsebanegård i den delte by. Her måtte man stå af og gå gennem pas- og grænsekontrol mens vagter med maskinpistoler stod øverst i banegårdshallen og overvågede det hele. En bygning som nu er teater/cabaret lige ved stationen hedder "Tränenpalast", idet det var i denne daværende grænseovergangs bygning at tyske familier tog tårevædet afsked med hinanden, da besøg mellem de to bydele efterhånden blev tilladt.

Næste stop østpå er Hackescher Markt med Hackische Höfe lige ved siden af. Hele området omkring Hackescher Markt er super trendy og smart med mange smarte forretninger, barer og caféer. Det hele summer af liv fredag og lørdag nat.

Endelig kommer Alexanderplatz. Bygningerne på pladsen blev stærkt krigsbeskadede og DDR-styret byggede nyt "Plattenbau" over det hele. Der foregår nu renovering af bygningerne og nybyggeri omkring pladsen.

Sporvogne blev afskaffet i Vestberlin, men bibeholdt i Østberlin og kører stadig i et stort net dér. Bliv stående på fortovet ved stoppestedet indtil sporvognen standser og gå så ud til den, når man har set sig for. Man kan stige ind/ud af hvilken som helst dør.

Bus kan man også bruge – særligt linie 100 og 200 kører tværs igennem byen og er gode til sightseeing (dobbeltdækkerbusser). Man stiger ind foran ved chaufføren og viser (eller køber) billet. Chaufføren kan ikke give igen på store €-sedler – ha' små sedler eller mønter med.

Metronet er betegnelse for en række sporvogns- (Tram) og buslinier som kører på strækninger med mange passagerer og hvor der ikke kører U- eller S-bane (som A- eller S-busser i Københavnsområdet). Linierne er betegnet med et M og et 1-cifret nummer for sporvognene og et 2-cifret for busserne. De fungerer helt som de øvrige linier men kører døgnet rundt.

Billetter købes nemmest i de gule billetautomater på U- og S-banestationer men kan også købes ved BVG's betjente salgssteder på de større stationer og hos buschaufføren samt i billetautomat i sporvogne. Man kan som regel IKKE bruge kreditkort i automaterne. Man skal vælge takstzone AB, som dækker hele Berlin til bygrænsen.

Billettyper:

Einzelfahrschein (enkeltbillet, 2,10 €): Gælder for rejse fra en station til en anden med ubegrænset omstigning (tog, bus, sporvogn) inden for 2 timer men er IKKE en returbillet. Det vil sige, at hvis man vil tilbage til udgangspunktet, skal man vælge en anden rute tilbage.

Kurzstrecke (1,30 €) gælder for en rejse max. 3 stoppesteder/stationer med U- eller S-bahn eller max. 6 stoppesteder med bus eller sporvogn. Man må kun stige om mellem S- og U-bane.

Tageskarte (dagskort, 6,10 €) gælder for et ubegrænset antal rejser fra billetten stemples til næste morgen kl. 03.00.

7-tage-karte (7-dages kort, 26,20 €) gælder til et ubegrænset antal rejser fra billetten stemples og syv dage længere frem kl. midnat. Eksempel: Stemples en tirsdag kl. 09:30 gælder billetten til midnat mellem mandag og tirsdag ugen efter. Desuden kan man mandag til torsdag fra kl. 20:00 til næste morgen kl. 03:00 samt fra fredag kl.

Berlin im Griff

20:00 til mandag kl. 03:00 og på alle officielle helligdage tage en ekstra voksen og op til 3 børn med på billetten.

Husk at stemple (entwerten) i de gule stempel-automater INDEN man første gang stiger ind i S-tog eller U-bane.

For yderligere information se www.bvg.de

OBS: Billetten/kortet gælder til alle 4 befordringsmidler – også til natbusserne – og i princippet til hele byen. Dog skal der tillæg til ved kørsel til Potsdam og til lufthavnen Schönefeld (zone C)
Der er natbuskørsel hver nat men S- og U-bane kører kun nat efter fredag og lørdag.

HUSK billetten. Der er kontrol og ingen nåde overfor turister uden gyldig billet.

Sikkerhed

Berlin er en sikker by, og jeg har aldrig følt mig usikker eller truet noget sted. Der er ofte meget politi i gaderne (i de tyske karakteristiske brun-creme-grøn farvede uniformer, som nu desværre er ved at blive udskiftet med blå) og særligt hvor der færdes mange mennesker. Dog skal man selvfølgelig ikke vifte med kontanter og kameraer.

Berlinere

Personligt finder jeg berlinere nogenlunde som københavnere – venlige men også med til tider kort lunte. Jeg er aldrig blevet generet eller behandlet dårligt, men man får ikke særbehandling, fordi man er turist. Dog er det meget tydeligt, at man generelt får bedre service og behandling på serveringssteder og i butikker end i Danmark. Desværre er der mange, som ikke taler engelsk – især hvis de er fra det tidligere DDR, hvor man ikke lærte engelsk i skolerne.
Lær evt. de mest nødvendige gloser – og husk at tyskerne bruger De (Sie) til alle fremmede i forretninger o.lign.

Ved afslutning af en handel, betaling for kaffe etc. siger ekspedienten ofte "Ich wünsche Ihnen einen schönen Tag" eller "Schönen Tag noch", hvortil man svarer "Danke, Ihnen/du auch" eller "Ebenfalls".

Indkøb og priser

Generelt er Berlin en billig by – både sammenlignet med Danmark og med resten af Tyskland. Berlin har de laveste priser i Tyskland, når det gælder bl.a. mad og husleje.

Der er rigtig mange muligheder for indkøb i spændende butikker i Berlin – tit lidt billigere end i DK, da tysk moms kun er 19%. Der er særlig lav moms på fødevarer.

De to hoved-indkøbsområder er **Kurfürstendamm** i det gamle Vest med mere end 1500 forretninger og **Friedrichstrasse** i øst med omkring 250 forretninger (januar 2006).

Ungt/hipt smart tøj og design-pudsigheder i gaderne omkring **Hackescher Markt** i Mitte og i **Kastanienallé** i Prenzlauer Berg. **KaDeWe** ved Wittenbergplatz er et berømt stormagasin med enormt udvalg og skal opleves.

Det er billigt at gå ud - hvis man ser sig lidt for. Kaffe, øl, mad m.v. på caféer er mange steder klart billigere end i DK, hvilket de utallige caféer med udeservering om sommeren vidner om. Man mødes ude i byen – ikke hjemme i sofaen til kaffe.

Berlin im Griff

OBS: Der er bordservering alle steder indtil det modsatte er bevist. Selv det mest snollede sted med 2 borde og en havestol udenfor på fortorvet har servering ved bordene. Det er uhøfligt at gå til baren og bede om noget som på en dansk café. Har man travlt er det dog (nogenlunde) ok at gå op og betale – men nemmere at be' om regningen straks man får serveret. So – sitzen bleiben und warten – bitte!

Dagligvarer er lidt svære at få fat på efter normal lukketid, da der ikke rigtigt findes kiosker af den slags, som vi kender det. Der er supermarkeder med længe åbent bl.a. ved Bahnhof Zoo (under broen i Hardenbergstrasse) og Bahnhof Friedrichstrasse, hvor der også er søndags-åbent. Supermarkederne og de fleste butikker på den nye **Hauptbahnhof** har åbent alle dage til 22:00. Supermarkedet Kaiser's har flere afdelinger med længe åbent – bl.a. på Nollendorfplatz, hvor der er åbent mandag til og med lørdag fra 7 til 24.

Mad

Berlin har et utal af gode og billige restauranter af høj kvalitet. Det tyske køkken er solidt, godt og undervurderet. Tyskland blev i 2007 kåret som verdens næstbedste gastronomi-nation efter Frankrig af Michelin-guiden. De internationale restauranter kan findes for enhver smag og pengepung. Undgå turistfælderne omkring Kurfürstendamm og i Oranienburger Strasse i Mitte og tag f.eks. **U2** til **Nollendorfplatz** og gå op ad **Massenstrasse**. Op mod **Winterfeldtplatz** og i den nærliggende **Goltzstrasse** bagved kirken findes mange gode og billige spisesteder.

Vejret

Vejret er som i Danmark dog med den forskel, at det er fastlands-klima med somre som kan blive meget varme og vintre som kan blive meget kolde. Foråret begynder som regel 3 uger tidligere end i København.

Kultur, oplevelser og byliv

Der findes 2 gode by-guider (på tysk) som udkommer forskudt fra hinanden hver 14. dag. Det er **Zitty** (zitty.de) og **Tip** (www.berlin-online.de/tip). Kan købes i enhver kiosk og på stationer for ca. 2 €.

Kort

Investér i et bykort. De bedste er de blå-gule fra **FALK**.

Cykler

Børn til og med 10 år må cykle på fortovene. Der er ofte med rødt markeret cykelbaner på fortovene. Generelt er Berlin ikke en cykelby, men det er muligt at leje cykler og opleve byen på den måde. Ønsker man det kan følgende link anbefales:
www.berlinonbike.de (tysk eller engelsk)